

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemam
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Akcija madžarskega učiteljstva

NASKOK NA MEDMUR JE IN PREKMURJE.

Madžarska revizionistična akcija, ki je po sestavi Gömböseve vlade dobila novega netiva in nekakšno uradno sankcijo, je mobilizirala v zadnjem času tudi pomožne oddelke, ki delujejo v provinci, v prvi vrsti pa učiteljstvo, ki je moralo po prevratu zapustiti slovanske in romunske pokrajine. V nedeljo 2. t. m. je bilo v Salgó Tarjānu tik ob slovaški meji zborovanje vseh madžarskih učiteljev, ki so do razdelitve Ogrske službovali na Slovaškem ali pa so tam vsaj studirali učiteljske. Na tem zborovanju, katerega se je udeležil tudi neki višji uradnik budimpeštanskega prosvetnega ministrstva, je bilo sklenjeno, da se ustanovi posebna učiteljska emigrantska organizacija, sekcija za Slovaško. Referent za »prekomejno delo« Istvan Csörky je pa povedal, da se bodo take organizacije osnovali tudi za Podkarpatsko Rusijo, Sedmograško, Vojvodino, Gradiščansko ter za Medmurje in Prekmurje.

Csörkyjeva napoved se je tudi točno izpolnila. Že teden dni pozneje, t. j. v nedeljo 9. t. m. sta prišli na vrsto naši pokrajini Medmurje in Prekmurje. Učitelji in učiteljice, ki naj bi tvorili južno-zahodno irendentistično organizacijo za revizionistično akcijo, so se zbrali v Zaläegerszegu, onem mestu, ki je že od prevrata središče vse proti našemu Prekmurju naperjene akcije, onem kotlu laži in tatarskih vest, ki se kolportirajo preko meje po naših prekmurskih vaseh. Sestanka se je udeležilo okoli 600 učiteljev in učiteljic, ki so dovršili učiteljske v Čakovcu ali pa so samo službovali v Prekmurju in Medmurju, katero so od l. 1918 do 1920 zapustili in se izselili na Madžarsko. Nadalje so pa bili navzoči tudi tajnik budimpeštanske Učiteljske revizionistične lige, zadnji madžarski ravnatelj čakovškega učiteljskega Karol Zrinyi in Karol Mik, zadnji madžarski prefekt medmursko-prekmurskega učiteljskega konvikta v Čakovcu. Če je bilo v Zaläegerszegu, kakor v Salgó Tarjānu, zastopano po svojem odposlancu tudi budimpeštansko prosvetno ministrstvo ali ne, naši viri ne navedajo, verjetno pa je, da je bilo in so madžarski listi to navzočnost zamožali samo zaradi tega, da bi se izognili kritiki, ki jo je Salgó Tarjān povzročil na Češkoslovaškem.

Glavni govornik v Zaläegerszegu je bil omenjeni ravnatelj Zrinyi, ki je obširno dokazoval, »kakšna krivica se je storila Madžarski s tem, da sta Medmurje in Prekmurje pripadli Jugoslaviji. Medmursko in Prekmursko ljudstvo, ki nimata s Hrvati in Slovenci nič skupnega(?), je bilo vedno zvesto sveti Madžarski in žaluje sedaj po nekdanjih madžarskih šolah in madžarskih učiteljih. Žalujejo pa tudi nekdanji madžarski učitelji po svojem ljudstvu, ki so bili spojeni z njim s tisočermi vezmi. Toda to žalovanje prav za prav ni potrebno, ker itak ne bo več dolgo trajalo. Kmalu bo napočil čas, ko se bodo vsi zborovalci lahko zopet vrnili na svoja stara mesta v Medmurje in Prekmurje, da zopet nauče trpečo deco jezika velikega madžarskega naroda, ki je po Bogu določen, da daje vsem omiko in izobrazbo.« Karol Mik se je pa spravil zlasti nad sedanje slovensko učiteljstvo v Prekmurju, zmerjal ga s pritepenci in zahteval, da stori nova organizacija vse, da se njegovo delovanje med prekmurskim ljudstvom paralizira! Podobno je govoril Velémér Kovács o medmurskem hrvaškem učiteljstvu.

Poleg sekcije Učiteljske revizionistične lige, ki prav za prav ni nova organizacija, ampak samo reorganizirana in združena dosedanja skupina okrajnih obmejnih društev že takoj po prevratu osnovane lige, se je v Zaläegerszegu ustanovila tudi še posebna organizacija nekdanjih čakovških prepartandistov in prepartandistk. Po zborovanju je bila po mestu velika manifestacija za »zasušnjenje« Medmurje in Prekmurje, katere so se udeležili tudi drugi Madžari, zlasti vse tamkajšnje dijaštvo. Popoldne se je pa sestal odbor nove sekcije k tajni seji, na kateri je izdelal in odobril načrt za irendentistično delovanje v Medmurju in Prekmurju. Obenem je poslal pozdravne brzojavke Gömbösu, prosvetnemu ministru, predsedniku Učiteljske revizionistične lige itd. Kakšen je načrt odbora ne vemo, prepričani pa smo, da bo nova sekcija šla res energično na delo in je zato nujno potrebno, da postanemo v Prekmurju in Medmurju bolj pozorni, kakor smo bili doslej! Sicer »pa upamo, da bo znalo na to akcijo primerno odgovoriti tudi naše slovensko in hrvaško učiteljstvo s še povečanim javnim delom.

Krvavi spopadi na Dunaju

BOJI MED NARODNIMI SOCIALISTI IN SOCIALNIMI DEMOKRATI. — TRI SMRTNE ŽRTVE. — NAPADI NA ŽIDE.

DUNAJ, 17. oktobra. Včeraj so se v dunajskem okraju Simmeringu spopadli narodni socialisti in socialni demokrati. Spopad so izzvali socialni demokrati. Vmešati se je morala tudi policija, ki je le z največjo težavo razdvojila oba sovražna tabora in zaščitila poslopje socialnih demokratov, katerega so hoteli narodni socialisti napasti, ker se je iz njega streljalo na njihove vrste. Pri tem sta bila ubita 2 narodna socialisti in neki policijski uradnik. Mimo tega je bilo 8 oseb nevarno ranjenih, 12 pa lažje. Po spopadu je policija preiskala dom socialnih demokratov, aretirala 45 oboroženih bram-

bovcev ter zaplenila nahrbtnik poln pištol in 70 karabink. Skupno je bilo aretiranih preko 100 oseb.

DUNAJ, 17. oktobra. Po poročilu reševalne postaje so bile vse tri žrtve včerajšnjih spopadov med narodnimi socialisti in socialnimi demokrati ustreljene. Rane ostalih soudeležencev so bile povzročene deloma z noži, deloma pa s palicami.

DUNAJ, 17. oktobra. Zaradi spopadov v Simmeringu so nastali sinoči izgredi tudi v XX. okraju, kjer so narodni socialisti napadali in pretepali žide, češ, da so oni odgovorni za spopad, ker hujskajo arijske delavce proti nacionalistom.

Usoda bolgarskih emigrantov

ŠESTNAJST BOLGARSKIH ZEMLJEDELSKIH EMIGRANTOV V ZAPORU, ŠEST VRNJENIH V JUGOSLAVIJO.

BEOGRAD, 17. oktobra. Z vlakom, ki je odšel včeraj ob 7.18 zjutraj iz Beograda, se je odpeljalo v domovino 22 bolgarskih emigrantov, ki so že od umora Stamboliškega in revolucije demokratičnega zgovora živeli v Jugoslaviji. Vodila sta jih Nedeljko Atanasov in Kristo Stojanov. Emigrante so v Gradini sprejeli odposlanci sofijske policije in jih aretirali, dočim so članom njihovih družin dovolili nemoteno potovanje v Sofijo. Po aretaciji so 16 emigrantov odpeljali z avtomobili v tamkajšnje zapore, kjer bodo počakali do odločitve o amnistiji. Atanasova in Stojanova ter štiri druge emigrante so pa odpeljali zopet na kolodvor in jih poslali nazaj v Ju-

goslavijo. Na postaji se je zbrala ogromna množica zemljedelcev, ki so se pripeljali tjakaj na 40 avtomobilih iz vseh delov Bolgarije. Postopanje policije z vračajočimi se emigranti jih je silno razburilo in navzoči zemljedelci poslanci so zahtevali, da se tudi Atanasovu in Stojanovu dovoli povratek. Policija je kljub intervenciji izvršila svoj nalog in nastopila skrajno brezobzirno tudi proti zemljedelskim poslancem, tako da bo prišla vsa zadeva najbrže še na sejo vlade in sobranja. Značilno je, da postopa z vračajočimi se zemljedelškimi emigranti tako prav vlada Mušanova, v kateri je zemljedelška stranka najmočnejša skupina.

Hohenzollersko cesarstvo zadnji cilj

OKLIC GENERALA VON DER GOLTZA NA NEMŠKI NAROD. — OGORČENJE SOCIALNIH DEMOKRATOV.

BERLIN, 17. oktobra. General von Goltz je objavil kot predsednik Patriotične zveze oklic, v katerem poziva vse narodno misleče Nemce naj pri volitvah glasujejo za Papenovo vlado. General pravi, da je to po prevratu prva nemška nacionalna vlada, vlada, ki si je postavila za nalogo politično in gospodarsko osvoboditi nemško državo. Končni cilj te po-

litike je; obnovitev hohenzollerskega cesarstva kot edinega jamstva za to, da dobi Nemčija zopet svojo nekdanjo slavo in sijaj.

Pri socialnih demokratih je vzbudil ta oklic ogromno ogorčenje. Ker je general von der Goltz največji Papenov intimus, zatrjujejo, da so s tem končno le odkriti poslednji cilji Papenove vlade.

Obsodba nemške trdovratnosti

VES ANGLEŠKI TISK Z ENO SAMO IZJEMO PROTI NEMČIJI. OSTRA KRITIKA TUDI V ITALIJI.

PARIZ, 17. oktobra. Po poročilih iz Londona posveča angleški tisk še vedno glavno pažnjo trdovratnemu stališču Nemčije, ki je odklonila sodelovanje pri konferenci štirih velesil. Vsi listi se strinjajo v naziranj, da je sedanjega brezizhodnega stanja kriva v glavnem samo Nemčija, ter apelirajo na merodajne nemške državnike, naj vsaj v zadnjem trenutku uvidijo pogubnost svojega početja in pristanejo na sodelovanje. Samo »Observer« kaže neke simpatije do nemške teze in kritizira postopanje angleške vlade, ki da je usmerjena preveč na francoskih željah in interesih. Grožnje francoske vlade, pravi »Observer«, ki so zasnovane na vprašanju neke varnosti, morajo izzvati v Nemčiji samo nasprotno akcijo.

PARIZ, 17. oktobra. Zadržanje Nemčije, ki noče pristati na sodelovanje pri konferenci štirih velesil, je doživelo obsodbo tudi s strani italijanskega tiska.

Tako pravi »Tribuna«, da bi morala pokazati Nemčija več smisla za stvarnost in bi se morala varovati teženj, ki spravljajo politiko Evrope v nove nevarnosti in nesporazume. Vsak Nemec bi se moral vsaj zavedati, kako drago je Nemčija v preteklosti plačala tako svojo politiko. Če se Nemčiji prizna enakopravnost, to ne pomeni še, da ni bilo svetovne vojne in nikakor se ne morejo že sedaj odstraniti s sveta nekatere glavne posledice tega velikega svetovnega klanja.

RIM, 17. oktobra. Italijanski tisk se izraža zelo pesimistično o izgledih razorožitvene konference in zamerja Nemčiji njeno odklonilno stališče. Med drugim pravi, da je storila Nemčija veliko napako, ko je sodelovanje odklonila, ker morala bi se zavedati, da končna odločitev ni samo v rokah Francije in Anglije, ampak bodo imele važno besedo pri njej tudi druge države.

Zakon o zaščiti kmetov

BEOGRAD, 17. oktobra. Posvetovalni odbor za redakcijo novele k zakonu o zaščiti kmetov je dovršil včeraj svoje delo in izročil svoj elaborat narodni skupščini, o katerem je razpravljala danes dopoldne. Osnutek se ni mnogo spremenil, na novo so se določili le roki. Prvotni osnutek je predvideval veljavnost »do nadaljnjega«, posvetovalni odbor pa je določil kot zadnji datum 20. december in pozval obenem vlado, da predloži do tega dne narodnemu predstavništvu nov zakon o definitivni ureditvi vprašanja razdolitve kmetov.

Pred krizo belgijske vlade

BRUSELJ, 17. oktobra. Vest, ki se že več dni širilo in napoveduje skorajšnjo krizo belgijske vlade, niso brez podlage. V soboto so imeli liberalni ministri sejo pod predsedstvom zunanjega ministra Hymansa, na kateri so sklenili izročiti ministrskemu predsedniku Renkinu svoje zahteve v obliki ultimata. Na seji pa, ki bo

danes popoldne, bo Hymans v imenu liberalcev odklonil vladin načrt saniranja in zahteval, da se parlament razpusti in razpišejo nove volitve. Liberalci stavijo to zahtevo v zvezi z rezultati, ki so jih dale pred 8 dnevi izvedene občinske volitve, ki so jasno pokazale levčarsko preusmerjanje belgijskih volilcev. Zahtevo liberalcev po novih volitvah podpirajo tudi socialni demokrati.

HERRIOTOV OBISK V MADRIDU.

PARIZ, 17. oktobra. Ministrski predsednik Herriot je sprejel v daljši avdienci španskega poslanika in se z njim dogovoril radi svojega potovanja na Španijo. Kakor se zatrjuje, bo Herriot odpotoval na obisk v Madrid 31. t. m.

NAJSTAREŠI NEMŠKI POSLANEC.

BERLIN, 17. oktobra. Hitlerjevci so sklenili, da ne bodo na noben način več dopustili, da bi tudi novemu državnemu zboru predsedovala kot najstarejša poslanka komunistinja Klara Zetkinova. Zaradi tega kandidirajo na svoj listi pruskega deželne poslanca, upokojenega generala Littmana, ki je 5 let starejši kakor Zetkinova.

Dnevne vesti

Koncert mladinskega pevskega zbora „Trboveljski slavček“

OGROMEN OBISK IN POPOLN USPEH.

Pod vodstvom svojega dirigenta g. Avgusta Šuligoja je priredil včeraj ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani pivovarne »Union« trboveljski mladinski pevski zbor »Trboveljski slavček« svoj drugi mariborski koncert. Sloves zbora, ki mu v Jugoslaviji ni para, in spomin na lanski prvi nastop v naši veliki koncertni dvorani je privabil toliko malih in velikih poslušalcev, da se je vse trlo. Tak obisk so mladi pevci iz našega velikega premogovniškega revirja tudi v polni meri zaslužili. Od lanskega leta so se znatno izpopolnili in razširili tudi spored s celo vrsto novih pesmi, zlasti srbskih in hrvaških.

Koncert so otvorili s svojo znano himno »Mi smo pa od tam doma...«, ki osvoji srca vseh poslušalcev, kamorkoli pridejo. Sledile so Adamičeve »Stoji mi polje«, »Zbadljivka«, »Uspavanka« in »Koroškim fantom«, Kogojevi »Mladinska« in »Trobenice« ter Mirkova »Medvedov ples«. Najbolj je ogrela Adamičeva »Uspavanka«, katero so morali ponoviti, znova nas je pa navdušila tudi »Koroškim fantom«. Tudi to so ponovili. Med ostalimi je bil zelo efektan Mirkov »Medvedov ples«.

Po prvem odmoru so nastopile deklice same in zapele najprej Grgoševičeve »Pastirko« in Adamičeve »Pleši, pleši črni kos«, »Tri pure« in »Izpraševalnico«, ki je — kakor lani — tako ogrela, da so jo morale ponoviti. Zelo posrečeno je bil izbran spored srbskih in hrvaških, ki so ga odpele deloma deklice same, deloma pa mešani zbor. Bile so to pesmi: Grgoševičevi »Koleda« in »Karneval«, dva Porajčičeva »Medmurska plesa« ter Mokrajčeve »Narailu«, »Slavska« in »Pazar živine«. Pokazale so, da se prav tako prilegajo grlom mladih pevcev in pevk, kakor slovenske. Koncert je zaključila zopet zborova himna.

Občinstvo je nagradilo trboveljske slavčke po vsaki pesmi z obilnim aplavzom, zlasti pa še ob koncu, dočim je ustvaritelj in voditelj zbora učitelj g. Šuligoj prejel krasen šop nageljnove. Težko smo se poslovili od tega nenavadnega zbora, ki je s svojim neumornim delom ustvaril umetniška občutja, ki jih nihče ni pričakoval. Zbor ima v Mariboru že toliko ljubiteljev in občudovalcev, da mu je zagotovljen uspeh tudi v bodoče.

Dr. Ljudevit Pivko povabljen v Olomouc. Kakor poročajo praški »Národní Listy«, je okrožni odbor Českoslovaško-jugoslovanske lige v Olomouci povabil našega narodnega poslanca g. dr. Ljudevita Pivka v Olomouc, da predava o nastanku jugoslovanskih in českoslovaških legij v Italiji med svetovno vojno. Gospod poslanec se je vabilu odzval in bo v kratkem odpotoval v Olomouc.

Poslovilni večer dr. Čerčiča. Drevi ob 20. bo v lovski sobi hotela »Orel« poslovilni večer primarija dr. Mirka Čerčiča. Na ta poslovilni sestanek so vabljeni prijatelji, znanci, zdravniki, lovci, strelci in člani vseh ostalih društev, v katerih je dr. Čerčič sodeloval.

Iz sodniške službe. V kazenskem oddelku okrožnega sodišča je premeščen g. dr. Miroslav Dev, ki je bil doslej prideljen tukajšnjemu državnemu pravdnictvu.

Pred oltar sta stopila preteklo soboto v Zagrebu 28letni artist svetovnega cirka »Gleicha«, črnc Ivan Lukas iz Divale v Kamerunu v Afriki in 21letna artistka Marija Glaškefova, mariborska rojakinja. Cirkuška godba je spremljala mladi par v cerkev in nazaj.

Pogreb velezaslužnega šolnika Beline, kateri je tako žalostno končal svoje življenje, je bil ne v nedeljo kot je bilo prvotno javljeno, temveč v ponedeljek 10. t. m. ob 10. uri. Pogreba se je udeležilo poleg mnogega občinstva vse učitelstvo iz Selnice ob Dravi in iz Ruš, kateremu gre zasluga, da je bil tako svečan. Posebna zasluga pa je še upraviteljice selniške šole gđc. Kornečnikove, ki je pogreb organizirala in g. učitelja Kikla, ki je s svojimi učenkami zapel pred cerkvijo v srce segajočo »Vigred« in na grobu »Spomlad se povrne«.

Velike premestitve organov finančne kontrole. Finančno ministrstvo je odredilo večje število premestitve organov finančne kontrole v južne kraje naše države. Med drugimi so premeščeni: Avgust Orel iz Maribora v Zinovico, Alojzij Božičko s Ptujke gore in Fric Bračko iz Ormoža, oba v Čitluk, Franjo Dolc iz Ceršaka v Mesihovino, France Glavač iz Št. Ilje v Fojnico, Josip Jakša iz Maribora v Sinj, Josip Kos iz Črne v Igrane, Julij Marinič iz Št. Ilje v Slovenskih goricah v Kistanje, Josip Primožič od Sv. Andraža in Maks Rogač iz Marenberga, oba v Rakitno, Ivan Pihler iz Gederove v Podgoro, Matija Poveljšek od Sv. Jurja ob Pesnici v Tigarico, France Poljanec iz Svečine in Karol Potočnik iz Prevalj, oba v Bugojno, Ivan Pretnar iz Marenberga v Bosanski Svinjar, Josip Prigel od Sv. Jurja ob Ščavnici v Jaice, Ivan Vertot od Sv. Jurja ob Pesnici v Klobuk in Karel Ferlež iz Kaple v Lubuško. Premeščeni organi finančne kontrole morajo že v petih dneh nastopiti svoje novo službeno mesto.

Jubilej slovenskega dnevnika. Ljubljanski »Slovenec« je proslavil včeraj šestdesetletnico svojega izhajanja. Ob tej priliki je izdal obsežno slavnostno številko.

Razvite zastave vojnih invalidov. Svečano razvite zastave, ki jo je poklonil kralj našim vojnim invalidom, bo 6. novembra v Beogradu. Vsi invalidi udeleženci te proslave, ki bo obenem mogočna manifestacija zvestobe kralju in domovini, imajo brezplačno vožnjo tja in nazaj.

Člani strelske družine v Mariboru se vabijo, da se polnoštevilno udeležijo poslovilnega večera našega člana dr. Mirka Čerčiča drevi ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel«.

Prvi sneg je zapadel včeraj zjutraj in pobelil Pohorje in prijazni vrh Sv. Urbana.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 82. številki: izpremembe in dopolnitve pravilnika za izvrševanje zakonov o državnih trošarinah, spisek luksuznih predmetov ter razpis o povračilu carinskih davščin carinskim posrednikom.

Prodaja inozemskih časopisov in revij. Kakor je bilo že objavljeno, je ministristvo trgovine in industrije dalo izključno pravico za uvoz in razpečevanje inozemskih časnikov in revij v naši državi počenši s 1. novembrom t. l. agenciji »Avall« d. d., ki je imenovala zastopstvo »Putnika« v Mariboru za svojega glavnega depoziterja za okrožje Maribora. Vsakdo s teritorija bivšega Spodnjega Štajerskega, ki je doslej dobival inozemske časnike in revije ali se je bavil s njih prodajo, naj se takoj javi, najpozneje pa do 20. t. m. »Putniku« v Mariboru, Aleksandrova cesta 35, kjer bo dobil vse potrebne podatke in navodila.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v ponedeljek 17. oktobra ob 20.15 predava o spolnih zablodah mladine za ženski spol nad 14 let specialist za ženske bolezni g. dr. Fr. Toplak iz Maribora.

Ljudski oder v Mariboru uprizeri kot prvo predstavo po desetem letu delovanja na odru Zadrugne gospodarske banke v Mariboru, Aleksandrova c. 6, 23. oktobra t. l. ob 17. uri pri zelo znižanih cenah (od 10 do 2. Din) ljudsko igro v petih dejanjih »Revček Andrejek« ter vabi cenjeno občinstvo k obilni udeležbi.

Zatvoritev dovozne ceste k poslopiju glavnega kolodvora. Radi tlakovanja ostane zaprta od ponedeljka 17. t. m. naprej do nadaljnjega južna dovozna cesta k poslopiju glavnega kolodvora. Dovož in odvoz naj bo usmerjen med tem časom od severne strani.

Sokolsko društvo Studenci poziva vse članstvo, da se udeleži predavanja, ki bo jutri ob 19. uri v Sokolskem domu. Predaval bo prof. Baš o »Balkanski vojni«. Udeležba za članstvo obvezna.

Dragocena izkopina. Te dni so izkopali pri preurejevanju ptujskega Slomškovega trga zaposleni delavci dobro ohranjen spomenik iz marmorja, katerega je daroval neki Velerius Verus leta 200 po Kristusu Baklu in Veneri. Spomenik je najdragocenejša zgodovinska izkopina, kar jih je doslej našlo ptujsko muzejsko društvo in ga bodo najbrže postavili na primernem prostoru, da bo pričal o nekdanji slavi starega Ptuja.

Predavanje v ljubljanskem radiu. Diplomirani smučarski učitelj g. Rittman iz Radstadta (Tauern) bo predaval v sredo 19. t. m. v ljubljanskem radiu o »Zimskih krasotah Radstadtskih planin« in o »Smučarski gimnastiki«. Isto bo predaval v Mariboru v četrtek 20. in v petek 21. t. m. v Zadrugni gospodarski banki. Predavanje bo izpopolnjeno s skioptičnimi slikami. Vabimo vse ljubitelje zimskega sporta in narave, da se tega predavanja udeleže.

Strelske tekme v Rušah. Ruška strelska družina, ki se pod predsedstvom br. Hinka Poganičnika prav lepo razvija, je priredila v nedeljo, 9. t. m., prvo nagradno streljanje, ki je poteklo v najlepšem redu. Tekmovalcev se je prijavilo 36, večinoma domačinov, nekaj gostov je prišlo iz Podove, Šmarjete na Drav. polju, Svečine in Maribora. Streljali so se stoje prosto in leže z oporo. Dosegljivih točk je bilo povsod 50. Najboljši strellec je bil br. Hugo Robič, ki pa je streljal izven konkurence. V tekmah so dosegli naslednje uspehe v stoječem stavu: Magdalenc iz Podove 43 točk, Dolinšek E. 39, Jaroš 36, Lampreht 31, Confidenti 30, Dokl 29. V ležečem stavu: Wenko R. in Lampreht po 40, Dokl 36, Kmifč 35, Magdalenc iz Podove 35 in Finžgar iz Šmarjete na Drav. polju 35. Ti so dosegli nagrade. Vsi tekmovalci so pokazali, da imajo spretno roko in dobro oko; prav posebno pa se je v tem odlikoval br. Magdalenc. Živahno vrvenje na lepo opremljenem strelišču je pokazalo, da zanimanje za ta lepi šport vedno bolj raste in se bodo mogle tekme prihodnje leto vršiti v večjem stilu. Družina pa se zahvaljuje bratom Lesjaku, Lamprehtu, Brezniku in Doklu za poklonjene dobitke.

Iz »Nanos«. Danes ob 18. uri je v društvenih prostorih sestanek brezposelnih članov »Nanos«.

Ameriška banka »Kaspar American State Bank« v likvidaciji. Izseljeniški komisariat v Zagrebu obvešča vse vlagatelje, da sprejema likvidator omenjene banke prijave vlagateljev, da bi se zaščitile njihove terjatve, ki jih imajo pri banki. Izseljenici, ki živijo v Jugoslaviji in so z likvidacijo prizadeti, naj javijo Izseljeniški komisariatu v Zagrebu, Kamenita ulica 15, svoj naslov in naj navedejo v prijavi vsoto v dolarjih. Prijavi morajo priložiti kolek za 5 Din in 30 Din v gotovini za kritje stroškov.

S čevlji so se preskrbeli neznani tatovi, ki so vlomili v noči na včerajšnjo nedeljo v čevljarsko delavnico mojstra Dokša na Tržaški cesti. Odneli so 14 parov novih čevljev in izginili neopaženi v deževno noč.

Dve nezgodi. V Račah je včeraj zjutraj padel in si zlomil desno roko 8letni sin raznašalke časopisov, Franček Pungartnik. Zdravi se v bolnišnici. Danes dopoldne pa se je ponesrečila gostilničarka Elizabeta Majheničeva. Ko je vstopila v mestni avtobus, so ji vrata zmečkala kazalec na desni roki. Gostilničarka je iskala pomoči pri tukajšnjem rešilnem oddelku.

Ukradeno kolo. Strojniku Ivanu Štefančiču s Koroške ceste je bilo včeraj popoldne ukradeno izpred neke gostilne v Vetrinjski ulici skoro novo kolo, vredno 2000 Din.

Napad. Ko se je preteklo soboto vračal domov v mesto 13letni hlapec Ladko Korbun, zaposlen pri Freundu v Melju, so ga napadli neki fantje in tako hudo pretepli, da je moral po pomoč v tukajšnjo bolnišnico.

Roparski napad na Dravski brvi. Včeraj dopoldne se je zgasil na policiji meščarski vajenec Ivan Vogrin, stanujoč v Vojašniški ulici in prijavil, da ga je soboto zvečer okrog pol 11. ure, ko se je vračal iz Studencev, napadel na Dravski brvi neznani mladenič, star približno 20 let. Vajenec pravi, da ga je napadalec zagrabil z eno roko za vrat, z drugo pa mu je segel v žep, odvzel 30 Din ter nato pobegnil proti Studencem.

Narodno gledališče

Repertoar.

Ponedeljek, 17. oktobra: Zaprto.

Torek, 18. oktobra ob 20. uri: »Dve nevesti«. Red C.

Sreda, 19. oktobra: Zaprto.

Otvoritvena predstava letošnje glasbene sezone bo te dni. Uprizorila se bo Leharjeva opereta »Friderika«, muzikalno ena najlepših in najboljših del slavnega skladatelja.

Trije vaški svetniki

Naše Narodno gledališče je ponovilo sinoči lani prvič uprizorjeno tridejansko veseloigro »Trije vaški svetniki«, ki sta jo spisala Nemca Maks Real in Maks Ferner. Po prevodu Ivana Cesarja je delo režiral g. Jože Kovič, nastopili pa so razen dveh, lanski igralci. Učitelja Stempiharja je tokrat podal g. Nakrst, Laharnarjevega Jakca pa g. Josip Daneš, ki se je spet vrnil na naš oder. G. Nakrst je pokazal z učiteljem, da se lepo razvija in bo postal sčasoma prvovrstna moč, g. Daneš pa nas je znova prepričal, da je v komiki mojster, ki učinkuje že s samim nastopom. To je priznalo tudi občinstvo, ki ga je navdušeno pozdravilo ob odprti sceni. Med ostalimi so bili najmočnejši g. Pavle Kovič kot župan Porenta, ga. Zakrajškova kot njegova žena, ga. Savinova kot hčerka Fani in gđc. Kraljeva kot Marijanica. Gđ. Harastović in Tovornik, kolar in pek, zlasti zadnji, sta preveč pretiravala. Ostale vloge so odigrali ga. Dragutinovičeva Lahajnarica, g. Furijan župnika, g. Rasberger zdravnika, gđc. Starčeva potovko in ga. Tovornikova dekle. Obisk je bil bolj sreden.

Pri nagnenju k maščobi, protinu in sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franc Jožefova« grenčica delovanje želodca in črevesja in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci zdravniške vede o presnavljanju zatrjujejo, da so dosegli s »Franc Jožefovo« vodo sijajne rezultate. »Franc Jožefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

»SLAGER« nas razveseljuje, po dinar plošče posojuje!

LJUBLJANA CELJE MARIBOR
Gledališka 4 Aškerčeva 3 Slovenska 10

Velika kavarna: Popolnoma nov spored! 3446

Nesreča na Kralja Petra trgu. Na Kralja Petra trgu je padel v soboto popoldne 56letni železničar Martin Pliberšek tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v stegnu. Z rešilnim avtomobilom je bil prepeljan v bolnišnico.

Huda prometna nesreča. Pretekli četrtek se je pripetila v bližini Bračičeve gostilne v Novi vasi pri Ptujju huda nesreča. Iz Ptujja se je vozil na vozu z žilvinsko vprego posestnik Kurent iz Černice, nasproti pa mu je privozil tovorni avto trgovca Perneka iz Št. Vida pri Ptujju. Čim je voznik zaslišal signale avtomobilista, je skočil z voza, da bi krenil pravilno, a v tistem trenutku ga je avto tudi že podrl na tla. Pri padcu je dobil Kurent hude notranje poškodbe in počila mu je tudi lobanja. Šofer je takoj ustavil avto in prepeljal ranjenega in nezvestnega posestnika v ptujsko bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Tatvina kolesa. Z dvorišča gostilne »Maribor« na Grajskem trgu je bilo pretekli petek okrog 18. ure ukradeno posestniku Jožetu Jamšku od Sv. Križa nad Mariborom že precej obrabljeno, črno pleskano možko kolo znamke »Regent«, vredno 400 Din.

Karambol. V petek dopoldne je privozil s svojim tovornim avtomobilom po Aleksandrovi cesti šofer Fortunat Mehle iz Sv. Lenarta v Slovenskih goricah, hoteč zaviti v Cafovo ulico. Pravočasno je dajal predpisana opozorilna znamenja s hupo in z roko; kljub temu pa je neka neprevidna ženska prav v tem trenutku hotela prekoračiti cestno stikališče. Mehle je moral v izogib težke nesreče kreniti na levo in zavoziti v tamkaj stoječi traktor mestnega stavbnega urada, ki je ostal nepoškodovan, dočim trpi Mehle na svojem vozilu na levem blatniku okrog 600 Din škode.

Dobrosrčni slovenski javnosti

PROGLAS DOBRODELNEGA DRUŠTVA »VARSTVO«.

Svetovna kriza je med vsemi narodi na svetu povzročila mnogo bede in siromaštva. Tudi naši kraji niso izmuznjeni; tudi pri nas raste pomanjkanje in uboštvo. Zlasti mnogi ubožni starši so v silnih skrbih, kako bodo preživljali svoje otroke, ker ni ne denarja ne obleke ne živeža. S strahom gledajo v bodočnost. Mnogi imajo že šoli odrasle otroke, pa ne vedo kam ž njimi; ne vedo in ne znajo poiskati primerne mesta, kamor bi jih dali, da bi se kakorkoli izobrazili in si v poznejšem življenju mogli na poseben način služiti vsakdanji kruh.

Toda temu siromaštvu in tej nevednosti in neznanju se da pomagati, če se vsi kot bratje in sestre združimo v društvo in svojim malim bratom in sestricam z združenimi silami pomagamo. Kjer je resnična ljubezen do bližnjega in ljubezen do lastnega naroda, se da vse doseči. To dokazuje društvo »Narodna Zaštita« in društvo »Hrvatski Radiša« v Zagrebu. V teh društvih so se združili vsi hrvatski rodoljubi in rodoljubinje, da pomagajo svojim malim rojakom in rojakinjam. Človek mora občudovati veliko dobrotelno, narodno, prosvetno in gospodarsko delo, ki ga vršita ti dve društvi. »Zaštita« je pri premožnih poselnikih namestila na prehrano in vzgojo nad 60.000 (šestdeset tisoč) otrok ubožnih staršev. Razen tega je razdelila od leta 1914. do danes 22 milijonov dinarjev v dobrotelne namene. — »Radiša« pa je spravil nad 15.000 dečkov v razne obrti.

Podobno hoče delovati tudi naše dobrotelno društvo »Varstvo«. Delovalo bo le v Sloveniji, s sličnimi društvi v državi pa bo v prijateljskih odnosih. Društvo hoče: 1. spraviti slovenske siromašne otroke in sirote med dobre slovenske družine; 2. nameščati trgovske, obrtne, industrijske in kmetijske učence. Nameščati hočemo samo zdrave in nepokvarjene otroke, stare od 6 do 12 let; v poznejše obrtne, trgovske in kmetijske stroke seveda dečke v primernih letih in po zmožnostih. »Varstvo« hoče, da bodi manj učenega proletariata, pa več dobrih kmetov, obrtnikov, trgovcev in sposobnih delavcev.

Toda društvo ne more dosegati svojih namenov, ako ga ne podpirajo vsi sloji prebivalstva, eni z denarnimi podporami, drugi s potrebnimi informacijami ali s tem, da sprejmejo siromašne otroke na prehrano in vzgojo, ali da sprejmejo potrebne vaje v svoje podjetje.

Zato se obračamo do vseh dobrih src, do vseh blagih Slovencev in Slovenk, ki jim je Bog dal dovolj zemeljskih darov za preživljanje, da sprejmo kakega siromašnega otroka za daljši ali krajši čas na prehrano in vzgojo. Kdor pa ne more prevzeti otroka, naj vsaj z denarno podporo podpre to dobrotelno in narodno akcijo. Društvo »Varstvo« je odprlo svojo pisarno v Ljubljani na Dunajski cesti št. 17 (pritličje, vhod s ceste.) Tu sem se pošiljajo vsi darovi in tu se sprejemajo vsi oglasi za siromašne otroke.

Siromašni starši, ki imate dobre in nepokvarjene otroke v starosti 6 do 12 let, pa jih ne morete preživljati in ne oblačiti, obrnite se na društvo »Varstvo« in sporočite, da poskrbi vašim otrokom za daljšo ali krajšo dobo preživljanje in vzgojo pri dobrih ljudeh.

Oni poljedelci, ki žele dobiti 14- ali 15-letnega fanta, da se pri njih izuči praktičnega in naprednega poljedelstva, dalje obrtniki, trgovci, ki žele dobiti vaje, naj se obrnejo v vseh teh zadevah na društvo »Varstvo«, ki jim bo poskrbelo potrebne vaje.

Oni starši, ki želijo, da se vaši otroci izuče poljedelstva, kake obrti ali trgovine, sporočite društvu »Varstvo«, da poišče za vašega sina poljedelca, obrtnika, trgovca, ki bi ga hotel sprejeti na izučbo.

Na vse blage Slovence in Slovenke se obračamo z iskreno prošnjo, da bi podpirali vsak po svoji moči namene društva »Varstvo« vsepovsod. Društvena članarina znaša 10 Din na leto. Sprejme se vsak najmanjši dar. Darežljivosti niso postavljene nikake meje. Vsako leto bomo javno polagali račun in poročilo o svojem delu.

Pri svojem delu bomo ne glede na desno ali levo pomagali po svojih močeh vsakemu, ki je pomoči potreben.

Sport

Štiri zmage mariborskih klubov

PRESENETLJIVA ZMAGA SK RAPIDA. — LEP USPEH ŽELEZNIČARJEV V LJUBLJANI. — USPEŠEN NASTOP IS SK MARIBORA V ČAKOVCU. — BORBA SK SVOBODE S SK MURO.

Včeraj je bilo drugo kolo podzveznega prvenstva. Železničarji so morali v Ljubljano, toda tokrat so prinesli domov dve točki. ISSK Maribor je imel v Čakovcu težko delo. S precejšnjo težavo je odpravil svojega nasprotnika Čakovečki SK. SK Rapid pa je v Mariboru izvojeval srečno zmago nad SK Ilirijo.

V naslednjem naša poročila:

SK RAPID:SK ILIRIJA (Ljubljana)
3:2 (2:0).

Na igrišču ISSK Maribora se ni razvila tekma velike kakovosti. Kakor so sicer Rapidovci napravili boljši vtis kot v svoji poslednji igri z Železničarjem, so bili vendar v pretežnem delu igre inferior partner. Z druge strani tudi Ilirijansko moštvo ni postreglo z vsem, kar zna. Oba nasprotnika sta postavila svoje kompletne garniture. V prvih minutah je trčil Rapid na boječega protivnika, ki se ni prav upal v boj, in v tem času si je Rapid zagotovil naskok dveh golov. Kar je še bilo uspehov, so prišli slučajno. Rapidovci so imeli najboljšega moža v vratarju. Bil je mnogo zaposlen in je marsikaj vzdržal v lepem stilu. Branilca sta se požrtvovalno branila, posebno Barlo-

vič. V krilski vrsti je bil izrazito slab Bröckl, pa tudi stranska krilca nista delala čudežev. Zlasti so krilci slabo pomagali napadu, ki je bil tako navezan sam nase; čim je žogo izgubil, je bila neizbežno izgubljena. Ob boljši podpori od zadaj, bi bil utegnil zaigrati uspešnejše. Tudi ni bilo pravega starta in nobene smiselne kombinacije ali poteze. Šele v drugi polovici so odločneje startali, se plasirali in kombinirali. Pa so prihajali tudi v protivnikov kazenski prostor večkrat kot v prvem polčasu.

Ilirija je razočarala. Včasih je znala nasuti polno mrežo golov tudi močnejšemu nasprotniku, kot je bil Rapid! Tokrat moštvo ni pokazalo borbenosti in svoje ga značilnega elana. Preko nivoja se niso povzpelle niti poedine linije, niti posamezniki. V napadu je bil še najbolj aktiven Pfeifer, notranji trio je igral v polju še nekam dobro, pred golom je pa pokvaril vsako situacijo. V halfu ni bilo posebnih veličin. Zelo priden je bil Unterreiter. Ožja obramba ni preveč sigurna.

Rezultat igre je upravičen in ustreza poteku, zlasti z ozirom na dobro igro Rapidove obrambe. Ilirija je bila dve tretji-

ni igre v premoči, toda neodločnost napada pred golom je preprečila pozitivne uspehe.

Goli so padli: v prvem polčasu v 5. minuti iz 11 m po Barloviču in v 13. minuti po Hardinki. V drugi polovici je bil v 10. minuti Doberlet uspešen, v 15. minuti zviša Heller iz 11 m na 3:1 in v 43. minuti postavi Doberlet končni rezultat 3:2.

Sodil je g. dr. Planinšek objektivno ter s potrebno strogostjo, tako, da je tekma v glavnem po njegovi zaslugi potekla mirno in povsem v redu.

ISSK MARIBOR MLADINA:SK ILIRIJA
MLADINA 3:2 (1:2).

Kot predtekmo so igrali pokalno tekmo naraščajniki »Maribora« in »Ilirije«. V drugem finalu za pokal SK Ilirije so zasluženo zmagali Mariborčani. Ker pa ima Ilirija boljšo goldiferenco (prva tekma se je, kakor znano, končala prejšnjo nedeljo v Ljubljani z zmago Ilirije 7:3), roma letos pokal, ki si ga je lani priboril ISSK Maribor, zopet v Ljubljano. Igra sama je bila precej ostra. Domačini so zastreljali med drugim tudi tri enajstmetrovke.

SK SVOBODA:SK MURA (Murska Sobota) 9:1 (3:1).

Na igrišču ISSK Maribora sta se večeraj dopoldne srečala v tekmovalni II. razreda mariborska Svoboda in SK Mura. Zmagali so zasluženo Svobodaši v razmerju 9:1. Sodil je zelo dobro g. Vesnaver. Nerazumljivo pa je, da je vodstvo SK Mure dopustilo, da so se igralci vozili po dežju in mrazu z odprtim tovornim avtomobilom 3 ure iz Murske Sobotice v Maribor, kamor so prispeli 5 minut pred pričetkom tekme. Da premrazeni igralci niso nudili nobenega odpora, je docela razumljivo.

ISSK MARIBOR:ČAKOVEČKI SK
4:3 (3:3).

Domači prvak je moral včeraj v Čakovcu, kjer je odigral proti Čakovečkemu SK prvenstveno tekmo. Po močni igri so odnesli Mariborčani tesno, toda zasluženo zmago. »Maribor« je takoj v pričetku vzel stvar resno, vendar pa do polčasa ni mogel obvladati domačinom, ki so se izredno žilavo borili. Tako je končal prvi polčas neodločeno in šele v drugi polovici si je »Maribor« zasigural dve točki.

Sodil je g. Nemec. Ni mogel preprečiti sirove igre, tako, da je prišlo prav po nepotrebnem do incidentov, pri katerih je sodelovala tudi »odlična« publika, ki je dejansko napadla igralce ISSK Maribora. Čudno luč na sportne razmere v Čakovcu meče tudi dejstvo, da so tudi reditelji krepko »pomagali« s tem, da so dejansko

Jože Kostanjevec:

Pogreti spomini

Visoko nad mestom je plulo solnce, metalo svoje zlate pohotne pramene na vrvenja polne ulice, široke in prostorne trge, zlatilo strehe visokih hiš in srebri- lo komaj vidne nežne morske valčke, da je bila videti vsa dalina morská rad- van kakor velikanska, rahlo se pregiba- loča srebrna plošča.

Izpred stare, častitljive katedrale se je odpiral bajen razgled čez veliko šume- če mesto, čez vso čudovito obalo, ki so bili ob njej zasidrani različni parniki, mo- torni čolni, ribiške ladje in ladjice. Po- vsod svetloba, povsod polno plujoče življenje, povsod bogastvo in blagosta- nje! Povsod, do kamor je segalo oko... Kaj pa tam, kamor ni moglo prodreti oko? Tega kraja, tam v zatohlih podzemelj- skih kletih brez solnca in svetlobe, tam v dušljivem vzduhu, v vlagi in zagatnem vonju po vsem, kar je izpahnila ulica in vonj po tja dol? Kdo naj o tem razmiš- lja ob takšnem, bleščobe polnem, od Boga samega blagoslovljenem dnevu?... Mimo velikega svetlega hotela stopa mlada žena, a nje stopinja je trudna, no- če se vlečejo za njo, nočejo je nositi. Nje obraz je bled in izsesan, čudna rdečica šine semtertja v ta vdrta rumenkasta lica, šine in hkratu izgine. Mučne morajo biti misli, podeče se po tej vpognjeni glavi, vsaka misel trn, ki se zabode glo- boko v razgrete možgane...

Pred dvema letoma se je neposrečil nje mož, preprost delavec. Nekega večera so ga potegnili izmed dveh odbijačev s štrtimi prsmi, nekoliko dni potem je že ležal pod hladno rušo. Ona sama, šibka in bolehná, je ostala v tujini s štirimi

malčki, brez imetja, brez podpore. Nje šibke roke so se gibale od jutra do večera, pozno v noč, da so preživljale drobne črve borno in komaj za silo, a sedaj so omagale, zadnje moči so pešale in šle proti koncu...

»Ali nimate nobenega sorodnika?« so jo vprašali oni, ki sami niso ničesar imeli.

»Nobenega... pač... pač... neki stric še živi, nekdanji podjetnik Mihael Štih... saj ste ga poznali. Ta stanuje sedaj gori v podstrežni sobi, prav takšen siromak je kakor jaz.«

»Ah, ta, le verjemite mu, lumpu,« je dejal nekoč nekdo izmed vprašujočih. »Ta je skopuh, da ga nima enakega in kdor je skopuh, ta gotovo ni ubog. Poizkusite!«

Začela je razmišljati in se je nazadnje odpravila do njega. Počasi se je odlega- la pot pod njenimi nogami, vročina je pritiskala, potne kaplje so curljale po njenem obrazu, padale v cestni prah. Prsi sopejo hitro, tesno.

Naenkrat zasliši za sabo hitre korake, razburjene glasove. Mimo nje hitita že- na in stražnik. Ljudje se ustavljajo in gledajo za njima. Žena maha z rokami in pretirano pripoveduje:

»Saj sem vedno pravila svojemu sta- remu, da se tega skopuha bojim, naj ga podstavi pod kap. Pa ni hotel slišati ni- česar. Kaj ti je na poti, mi je vedno od- govarjal. Pusti ga v miru, naj skopari, kolikor se mu ljubi, kaj nam mari...«

»Moral je varčevati, ljuba gospa, to je jasno v teh dragih časih,« je pojasnjeval stražnik.

Žena je vzkliknila: »Ta? Da je mo- ral? ... Pojdite se solit! Ko je prišel k nam stanovat, je pripeljal razen stare

šare tudi marsikaj drugega, kar je kaza- lo, da nima samo uši. Sama skopost, grešna skopost ga je. Ne privošči si ni- česar, kakor prava konjska smrt lazi okoli.«

»Nazadnje je pa morda že umrl za la- koto,« se zasmeje stražnik.

»Čudno bi ne bilo... kaj takšnega,« odgovori žena.

»In že od včeraj zjutraj ga ni iz sobe? Ali je soba zaprta?«

»Zaprta. Klicali smo in tolkli že več- krat, pa zaman. Nobenega glasu ni od znotraj. Moj mož je že hotel razbiti vrata, pa sem rekla, bolje je, da grem na stražnico. Bog ve, kaj se mu je pripetilo, čemu bi se mešala v takšne reči.«

Zavila sta v ozko, umazano ulico. Pred starinsko hišo sta se ustavila. Tam je stala gruča ljudi, stikali so glave, pol- glasno šepetali in se vpraševali. Med nje se je pomešala uboga vdova.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašala tiho, boječe.

»Eh kaj, nič posebnega. Stari norec Štih je menda umrl. Ta se je razumel na grablje, vil ni poznal nikoli,« se je smejal vprašani.

»In sedaj je kaput, iztegnil se je,« je pridelal sirovo drugi. »Zakaj, ako ga ni iz sobe že dva dni, težko, da bi še br- cal...«

Stražnik je stopil z ženo navzgor v podstrežje po strmih, vratolomnih stop- nicah. Za njima se je rilo nekoliko dru- gih sostanovalcev, a nazadnje, težko so- peč, mlada žena, Štihova nečakinja.

»Ako še živite, gospod Štih, odprite!« je zaklical stražnik in potrkal na vrata.

Nobenega odgovora, vse tiho. Straž- nik odpre vrata s silo. Na pragu stoje radovedneži na prstih, iztegajo vratove

in strmijo v sobo. Vsak bi rad vedel, kaj se je zgodilo. Nastane nepopisen hrup, ženske hrešče kakor blazine.

V kotu majhne, za silo razsvetljene sobe je natrosene nekoliko slame in na tej slami odeja, stara, oguljena, razce- frana. Nekdaj je pač morala biti draga, to se je videlo na prvi hip. A to je bilo že davno, davno. Na tem ležišču pa leži starec, trd in nepremičen, do kolen na golih tleh. Truplo je trdo, staro, izhrušča- no obličje nepremično, oči izbuljene, ši- roko odprte in osteklele. Desnica stiska krčevito odprto srebrno ročno blagajno. Po tleh naokoli leže zlatniki, pristni nek- danji cesarski zlatniki, na stari, razce- frani odeji se bleščijo in svetijo kakor posejani. Zakotalili so se od ležišča proč po umazanih tleh prav tja do kotov in se razlili kakor zlati potok. Povsod zla- to... suho zlato...

V tem hipu se zasliši pritajen, grgra- joč vsklik. Hipoma se ozro vsi proti oni strani.

Ob vходу sloni ubožna, slabo obleče- na ženska. Nje obraz je prstenobled, des- nica se je zarila v prsi. Široko so odpr- te oči kakor bi tudi hotele gledati to, kar so gledali drugi. Nje ustnice se še pre- mikajo, toda iz njih ni besede...

Preden se drugi zavedo, dvigne že- nska roke kakor bi prosila pomoči, kakor bi iskala opore... a v tem hipu se zgru- di na tla...

Nepopisna groza se polasti navzočih, kri se trdi v žilah. Hišni gospodar pri- skoči.

»To je starčeva nečakinja,« izprego- vori resno. »pomoč prihaja prepozno...«

Skozi strešno lino se vsuje solnce, žarki plešejo po kipečem zlatu... se rogajo... se smejejo...

Pierre Loti

Lotijeva ženitev

Roman

26

Vidiš, Rarahu, v prastarih časih, preden so bili rojeni prvi ljudje, je strašna roka Atuova dvignila z morske globine te gore; otok Tahiti vroč kakor razbeljeno železo se je dvignil med strašnim viharjem in treskom, sredi ognja in črne dima.

Prvi dežji, ki so padali, da ohladi to razbeljeno zemljo po nepopisnih naravnih katastrofah, so napravili ono strugo, po kateri teče potok Fataua še dandanes skozi goste pragozdove. — Vsi ti razgledi, ki jih vidiš, so večni; prav taki kakršni so danes, bodo tudi čez sto in stoletja, ko maorskega plemena že zdavnaj ne bo več in ne bo od sedanjosti ostalo nič drugega, kakor nekaj v knjigah ohranjenih opisov.

»Glej«, je dejala Rarahu, »plaši me le ena sama misel: ki si je ne morem razložiti: Kako so prispeli semkaj prvi Maori, ko vendar še dandanes nimajo tako velikih ladij, da bi mogli vzdrževati zvezo z otoki, ki so izven njihovega arhipelaga? Kako so mogli priti sem iz one tako oddaljene pokrajine, v kateri je bil po pripovedovanju Svetega Pisma ustvarjen prvi človek? Naše plemo se tako zelo razlikuje od vašega, da se bojim, pa naj nam misionarji pripovedujejo

korkoli hočejo, da vaš Bog odrešitelj ni prišel za nas in da nas sploh ne priznava...«

Solnce, ki se je pravkar pripravljalo, da prinese Evropi nov jesenski dan, je padalo naglo z našega neba in je zlatilo le še z zadnjimi žarki vrhunce tahitskih gora. Gosti oblaki, ki so spali pod najinimi nogami v bazaltnih žrelah, so dobivali nenavadno bakreno barvo; otok Moorea se je dvigal na obzorju kakor žar gorečih višin, vseh čudežno rdečih in tajinstvenih...

Ves ta požar je začel ugašati najprej od spodaj, in potem se je naglo spustila nad zemljo noč, brez dolgega prehoda, brez večera. V nepopisnih daljavah neba so se zablestele zvezde Južnega križa in vseh nešteti ostalih skupin.

»Loti!« je rekla Rarahu, »na kakšno goro bi se morala povzpeti, da bi videla tvojo domovino? ...«

...Ko se je znočilo je postalo Rarahu strah...

Tišina tiste noči je ni spominjala na nič poznane. Valovi oceana tam doli daleč pod najinimi nogami se niso več slišali. Nikjer ni bilo nobenega glasu, ne škripanja vej, ne šumenja listja; ozračje je bilo nemo in negibno. — Tako mrtva tišina je mogoča samo tam gori na vrhu Tahitija, kjer niti ptice ne žive...

Okoli naju so se sicer res dvigali temni obrisi dreves in praprotocev, prav kakor da bi bila tam doli v znanem gozdu

potoka Fataua, a kdaj pa kdaj se je v blede luči daljnih zvezd le videla tudi strahotna modrikasta vdolina neizmernega oceana, in midva sva bila kot pijana od veličastne samote in brezkrainosti sveta...

Tahiti spada med one redke pokrajine na svetu, kjer se more brez strahu zapati sredi pragozda na postelji iz suhega listja in praproti in pokriti se samo s pareom. — To sva z Rarahu tudi kmalu storila; a na njeno željo sva si za prenočišče izbrala odprt prostor, kjer se ni bilo treba bati, da bi naju presenetil Tupapahu. — Sicer se pa ti nočni potepuhi, ki prebivajo samo v bližini človeških bivališč, nikoli ne popnejo tako visoko v kraje, na katere še nikoli ni bila stopila človeška noga, kamor sva bila prispehla samo midva, jaz in Rarahu...

Dolgo sem opazoval nebo. Zvezde in zopet zvezde... Mirijade bleščečih zvezd v nenavadno modri globini, vsa ozvezdja, ki se v Evropi nikoli ne vidijo in ki se polagoma vrte okoli Južnega križa.

...Gledala jih je tudi Rarahu, gledala z na široko odprtimi očmi, a rekla ni ničesar; le kdaj pa kdaj se je z lahnim smehljajem na licu ozrla po meni, potem ji je pogled zopet splaval v nebo... Velika jata zvezd južne hemisfere se je blestela kakor neskončna množina fosfornih pik, puščajoč vmes prazen prostor, velike črne globine, v katerih se ni videlo več nobeno kozmično telo, ki so dajale

domišljiji strahoten, apokaliptični pojem prazne neskončnosti.

Naenkrat sva zagledala neko strašno črno maso, ki se je spuščala z Oroena in se nama po agoma bližala... Bila je nenavadne oblike; izgledala je kakor kataklizma. Hipoma naju je zavila v tako gost mrak, da nisva več videla drug drugega. Močan veter je razmajal zrak in naju pokrnil s suhim listjem in vejevjem; isti trenutek naju je polil silen plusk z ledenomrzlo vodo...

Tipaje okoli sebe sva našla deblo nekoga debelega drevesa, pod katero sva se stisnila privita drug k drugemu; oba sva trepetala od mraza, ona malo tudi od strahu...

Ko se je nehaj ta ogromni potop, se je dvignil na vzhodu mladi dan in gonil pred seboj temne oblake in nočne strahove. — Smeje sva si posušila svoja oblachila na toplem solncu in se po skromnem tahitskem zajutru pričela spuščati v dolino...

XXII.

Utrujena in lačna sva prispela proti večeru do podnožja Fataua, ne da bi bila naletela na večjo nepriliko...

Tam sva srečala dva neznana mlada človeka, ki sta se vračala iz gozda. Obledena sta bila v narodne pare, prepasane okoli ledij. V pokrajini rož sta si bila spletla lepe vence, kakor Rarahu, na koncu dolgih palic sta pa nosila plodove svojega dela: lepe sadove kruhovca in rdeče ter rumene divje banane.

napadli vratarja Korena. Na igrišču v prvem polčasu tudi ni bilo nikakih varnostnih organov, tako, da niso imeli tamkajšnji »sportniki« prav nobene zapreke.

Ostale nogometne tekme.

Ljubljana: SK Železničar:SK Svoboda 3:2 (1:1). Prvenstvena tekma.

Beograd: Jugoslavija:Concordija 0:0.

Split: Hajduk:BSK 0:0.

Reorganizacija v prvenstvenem tekmovanju LNP.

Kakor doznamo iz zanesljivih virov, bo tekmovanje za prvenstvo LNP reorganizirano tako, da bo sodelovalo v tem tekmovanju samo 6 klubov, namesto dosedanjih 8, in sicer klubi Ilirija, Primorje in Svoboda iz Ljubljane, ISSK Maribor in SK Železničar iz Maribora. SSK Celje in SK Slovan pa bosta morala odigrati še dve kvalifikacijski tekmi, ravno tako tudi Rapid in Čakovčki SK. Zmagovalca igrasta potem med seboj še dve izločilni tekmi. Končni zmagovalec teh dveh tekem stopi nato v enotni prvi razred. Tekme, ki so se doslej odigrale, bodo veljavne, v kolikor ostanejo nasprotniki v prvem razredu. Kvalifikacijske tekme se bodo pričele že prihodnjo nedeljo. Ostale tekme, ki se letos ne bodo mogle odigrati, bodo pa spomladi.

Plombirane toalete.

Po novi odredbi morajo carinske oblasti na Poljskem vsako novo kupljeno kožuhovino in dragocene toalete plombirati in registrirati. Uvoz toalet in kožuhovine je dovoljen samo potnikom, ki se na meji izkažejo, da imajo plombirane in registrirane kožuhe.

Poslanik mrtvega carja.

V glavni ulici Bukarešte, na Caléjaji, nedaleč od kraljevske palače kralja Karola, stoji poslopje bivšega ruskega carskega poslanštva. Ta nekoč lepa stavba napravlja danes na človeka vtis popolne

bede in zapuščenosti. Omet odpada z vseh sten, železna vrata, nad katerimi se še vedno dviga grb stare Rusije — carski orel, so zarjavela in vrt je popolnoma zarasel in zapuščen. Ob svečanih dnevih — po starem ruskem koledarju

Poročno darilo za princeso Sibilo von Koburg-Gotha

Kobursko društvo »Luisenbunda« bo darovalo princesi Sibili von Koburg-Gotha, ki se bo poročila 20. t. m. s švedskim princem Gustavom Adolfom dragocen prt za čajanke. Slika kaže koburske »Loizke« pri delu na poročnem darilu.

— še vedno zaplapola na poslopju obledela in od dežja izprana ruska zastava.

Gospodar tega razpadajočega poslopja je bivši carski ruski poslanik grof Poklievski Kociel, ki očitno še ne ve, da v Kremlju že dolgo več ne vlada dinastija Romanovov. On je še vedno prepričan, da ga z njegovega poslaniškega položaja more odpoklicati oziroma izmenjati samo car, po čigar nalogu je bil tjakaj postavljen. In tega poslanika mrtvega carja vodijo še danes v romunski službeni diplomatski listi. Kakor vsak drugi predstavnik velikih držav, tako prejema tudi on še vedno vsa vabila in uživa vse pripadajoče mu časti.

Doslej je bila vsakomur velika uganka, kako more bivši poslanik živeti brez vsakih sredstev. Bukareške oblasti so poskušale že večkrat odkupiti poslaniško poslopje od grofa Poklievskega, vendar zaman. Grof o prodaji niti ni hotel slišati. Stal je trdno na stališču, da za to nima potrebnega pooblastila od svojega carja. V tiski je rajše oddal spodnje prostore v najem nekemu trgovcu, sam pa se je preselil v prvo nadstropje. Ko ga je uboštvo vedno bolj stiskalo, je pričel prodajati pohištvo poslaništva. Vse, kar je bilo v poslopju količaj vredno, je danes prodano ali pa zastavljeno, tako da zrejo v obiskovalca le še goli zidovi. Kljub temu pa se poslanik noče umakniti iz hiše in čaka na zadevno carjevo naredbo...

Spominiaite se CMD

Kupim

majhen rabljen skobelnik (Hobelbank). Naslov v upravi lista. 3442

Stanovanje

dveh sob in kuhinje z vsemi pritliklinami oddam takoj stranki 2 do 3 oseb. Glavni trg 3. 3441

Sprejemem abonente

na dobro domačo hrano. Frankopanova ulica 15, dvorišče levo. 3440

Hiša, 4 sobe,

kopalnico, velik vrt blizu parka prodaja 250.000 Din Posredovalnica Maribor, Frančiškanska ulica 21. 3444

Spalnica

nova še nerabljena, 2 postelji, 2 nočni omarici, omara, miza in 4 stoli na prodaj. Naslov v upravi. 3707

Učit. abiturientinja

daje instrukcije v vseh predmetih (razen klas. jezikov in francoščine) srednjih in osnovnih šol. Predvsem matematika, nemščina. Cenj. ponudbe na upravo »Večernika« pod »Volja«. 3419

Lokale in eno garažo

takoj oddam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 2827

Jos. Tichy i Dr.

Konces. elektrotehnično podjetje Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 2756, proizvaža elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega b laga po konkurenčni ceni. 1603

Mala parcela

v magdalenskem okraju zraven sokolskega telovadišča na prodaj. Dam v najem tudi večjo njivo. Vprašati Koseskega ulica 117. 3411

Bučno olje,

sveže od nove žetve priporoča J. Hochmüller, tovarna bučnega olja, Maribor, Taborska ulica. 3284

Prva mariborska zasebna kuhinja,

Slovenska ulica št. 28, pod spretnim vodstvom, sprejme še abonente. Za obilen obisk se priporoča lastnica. 3021

se nekaj
vam povem
Najbolje kupuje
te za vaš težko
služen denar v modni
in konfekcijski trgovini

J. LAH GLAVNI TRG

Oglašujte!

Zahvala

Vse gospode zdravnike in častite sestre splošne bolnice, ki so se požrtvovalno trudili, da lajšajo moji ženi med dolgo, neozdravljivo boleznijo hudo trpljenje z vsemi sredstvi, ki jih pozna današnja zdravniška veda, vse prijatelje in znanke, ki so okrasili krsto moje žene z venci in šopki, ki so spremljali pokojnico na njeni zadnji poti in sočustvovali z menoj v teh dneh žalosti, in pevski zbor državne realne gimnazije, ki ji je zapel žalostinki v zadnje slovo, prav od srca zahvaljujem.

3443

Filip Gasparin, profesor.